

Forskrift om oppskyting av raketter i luftrommet mv.

Hjemmel: Fastsatt av Luftfartstilsynetmed hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-1 , § 15-4 og delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for oppskytingsaktivitet som ikke omfattes av lov 22. desember 2025 om aktiviteter i verdensrommet (romloven). Forskriften gjelder likevel ikke oppskytingsaktivitet som har militært formål.

Forskriftens kapittel 2 gjelder for passering med rakett gjennom norsk luftrom, uavhengig av oppskytingssted.

Forskriften gjelder ikke for oppskyting av fyrverkeriraketter og leketøy.

§ 2. Definisjoner

I forskriften menes med:

- a) *Oppskytingsaktivitet*: Aktiviteter knyttet til oppskyting av rakett.
- b) *Modellrakett*: Rakett med CE-merket motor klasse A – D, med total impuls til og med 20,0Ns.
- c) *Avansert rakett*: Andre raketter enn modellraketter, inkludert rakett-drevet fartøy med vertikal take-off og landingskapasitet.
- d) *Rakett*: Fellesbetegnelse for rakett etter bokstav b og c.
- e) *Operatør*: Person eller organisasjon som driver oppskytingsaktivitet.

Kapittel 2. Passering gjennom norsk luftrom

§ 3. Luftfartslovens § 2-2

Luftfartsloven § 2-2 gjelder ved enhver passering i norsk luftrom med rakett, inkludert sonderaketter og orbitale raketter

§ 4. Tillatelse etter luftfartsloven § 2-2 første ledd nr. 4

Søknad om tillatelse etter luftfartslovens § 2-2 første ledd nr. 4 skal sendes til Luftfartstilsynet og må minst inneholde:

- a) informasjon om den planlagte oppskytingen, inkludert spesifikasjoner for raketten og drivstoff,

- b) informasjon om eventuell nyttelast ombord, inkludert innhold av farlige og radioaktive materialer,
- c) informasjon om oppskytingsbane,
- d) informasjon om område som kan berøres av planlagt eller ikke-planlagt nedfall,
- e) en risikoanalyse med beskrivelse av metodologi for norske land- og sjøområder som oppfyller kravene i [ny forskrift om oppskyting av raketter],
- f) redegjørelse for planlagte risikoreduserende tiltak, og
- g) dokumentasjon for forsikring som dekker ansvar for skade på tredjeperson så langt det gjelder norske land- og sjøområder.

Luftfartstilsynet kan kreve ytterligere informasjon fra søker.

Tillatelse kan gis når sikkerheten for liv, helse, miljø og eiendom anses ivaretatt etter en konkret vurdering. Det kan settes vilkår for tillatelsen.

Kapittel 3. Oppskytingsaktivitet med modellrakett

§ 5. *Krav til operatøren*

Operatøren er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av oppskyting av modellrakett.

Oppskyting av modellrakett skal ledes av en person over 18 år.

§ 6. *Krav til oppskytingsområde*

Oppskytingsområdet skal være åpent, oversiktlig og ha tilstrekkelig avstand til personer, husdyr, bebyggelse og infrastruktur som ikke er under operatørens kontroll.

§ 7. *Områder hvor det er forbudt å skyte opp modellrakett*

Uten tillatelse fra lufttrafiktjenesten skal ikke oppskyting av modellrakett skje i kontrollert luftrom eller nærmere enn 5 km fra en lufthavn.

§ 8. *Sikkerhet under oppskytingen*

Oppskyting av modellrakett må skje på en hensynsfull måte som ikke utsetter luftfartøy, personer, husdyr, bebyggelse og infrastruktur for risiko for skade eller for øvrig er til sjenanse for allmennheten.

Det er ikke tillatt å endre eller modifisere rakettens motor. Det er ikke tillatt med lettantennelig eller eksplosiv nyttelast. Dersom det benyttes flere motorer, må disse tennes samtidig.

Operatøren skal fastsette nødvendig sikkerhetsavstand til personer som er til stede under oppskytingen.

§ 9. Krav til gjenfinning

Rakett, rakettdele og tilhørende komponenter skal gjenfinnes og fjernes. Dette gjelder likevel ikke dersom gjenfinning og fjerning vil være uforholdsmessig krevende.

Kapittel 4. Oppskytingsaktivitet med avansert rakett

§ 10. Krav til operatøren

Operatøren er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av oppskyting av avansert rakett.

Oppskyting av avansert rakett skal kun drives av juridiske personer, eller personer over 18 år.

§ 11. Krav om oppskytingstillatelse

Oppskyting av avansert rakett skal kan kun skje etter tillatelse fra Luftfartstilsynet.

Søknad om tillatelse skal sendes til Luftfartstilsynet og må minst inneholde:

- a) informasjon om den planlagte oppskytingen, inkludert spesifikasjoner for raketten og drivstoff,
- b) informasjon om eventuell nyttelast ombord, inkludert innhold av farlige materialer,
- c) informasjon om oppskytingsbane,
- d) informasjon om område som kan berøres av planlagt eller ikke-planlagt nedfall,
- e) sikkerhetsvurdering i samsvar med § 13 og redegjørelse for planlagte risikoreducerende tiltak,
- f) dokumentasjon for forsikring som dekker ansvaret etter § 12,
- g) informasjon om miljøvurdering etter § 14.

For rakett med CE-merket motor må det vedlegges dokumentasjon for at motorer i klasse E, F eller G lovlig kan brukes.

Luftfartstilsynet kan kreve ytterligere informasjon fra søker.

Tillatelse kan gis når forskriftens bestemmelser er oppfylt og sikkerheten anses ivaretatt etter en konkret vurdering. Det kan settes vilkår for tillatelsen.

§ 12. Forsikring

Operatøren skal ha forsikring som dekker erstatningsplikt som følge av skader fra oppskytingsaktivitet med avanserte raketter.

§ 13. *Krav til sikkerhetsvurdering (safety case)*

Operatøren skal utarbeide en sikkerhetsvurdering for hver oppskyting av avansert rakett.

Sikkerhetsvurderingen skal være tilpasset rakettoppskytingen og risikoen ved oppskytingen.

§ 14. *Krav til miljøvurdering*

Operatøren skal vurdere konsekvensene oppskyting av avansert rakett kan ha for miljøet.

Luftfartstilsynet kan kreve fremlegging av en miljøvurdering som del av søknaden.

§ 15. *Område hvor det er forbudt å skyte opp avansert rakett*

Oppskyting av avansert rakett skal ikke skje i tettbygd område.

Uten tillatelse fra lufttrafikkjenesten skal ikke oppskyting av avansert rakett skje i kontrollert luftrom eller nærmere enn 5 km fra en lufthavn.

§ 16. *Krav til koordinering*

Operatør skal avklare behov for tillatelse eller øvrige tiltak for å beskytte lufttrafikk i luftrommet med lufttrafikkjenesten og Luftfartstilsynet.

Oppskyting av avansert rakett skal bare skje når de nødvendige tillatelsene er gitt og aktuelle varsler er publisert.

§ 17. *Krav til oppskytingsområde*

Oppskytingsområde skal være åpent, oversiktlig og ha tilstrekkelig sikkerhetsavstand i alle retninger.

Sikkerhetsavstand til personer som er til stede under oppskyting, skal fastsettes på grunnlag av en risikovurdering. Vurderingen skal blant annet ta hensyn til total impuls, maksimal forventet masse og energi, motor- eller drivmiddelkategori samt planlagt apogeum.

Sikkerhetsavstandene kan reduseres ved bruk av tiltak som gir likeverdig sikkerhet.

§ 18. *Krav til prosedyrer*

Operatøren skal ha prosedyrer tilpasset aktiviteten, og minst ha prosedyrer for:

- a) opplæring av personell,
- b) kontroll av utstyr før oppskyting,
- c) kontroll av oppskytingsområde før oppskyting,
- d) avbrudd av oppskyting og
- e) nødprosedyrer.

§ 19. *Sikkerhet under oppskytingen*

Operatøren skal sørge for at oppskyting av avansert rakett gjennomføres etter gitte tillatelser og gjeldende prosedyrer.

§ 20. *Krav til gjenfinning*

Rakett, rakettdeler og tilhørende komponenter skal gjenfinnes og fjernes. Dette gjelder likevel ikke hvor gjenfinning og fjerning vil være uforholdsmessig krevende.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

§ 21. *Dispensasjon*

Luftfartstilsynet kan dispensere fra kravet om oppskytingstillatelse i § 11. Dispensasjon kan bare innvilges hvis kravene til sikkerhet etter en konkret vurdering anses ivaretatt. Søknader om dispensasjon må inneholde risikovurdering og forslag til kompensierende tiltak. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

§ 22. *Pålegg om driftsstans og tilbakekall av tillatelse*

Ved brudd på bestemmelser etter denne forskriften kan Luftfartstilsynet pålegge operatøren å stanse eller begrense en oppskyting, og midlertidig oppheve eller tilbakekalle tillatelse gitt etter forskriften.

§ 23. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks.